Sekcja V. — Section V-me.

WIKTOR ORMICKI, Kraków.

W sprawie kartograficznego zobrazowania zjawisk gospodarczych w ich genetycznej zależności.

Kartograficzne opracowania zagadnień geograficzno-gospodarczych, spotykane w atlasach, są natury „par excellence" statycznej. Pewne próby przedstawienia dynamiki gospodarczej przedsięwzięli Engelbrecht, Thiessen i inni. Brak natomiast pracy, którаby, uwzględniając jedność zjawisk gospodarki ludzkiej, dała wyraz zrozumienia w równej mierze momentów statyki i dynamiki gospodarczej.

Nie przesądzając sprawy zastosowania powyższej metody w różnych dziedzinach geografji gospodarczej, autor ogranicza się do przedstawienia mapy z zakresu produkcji przemysłu rolnego. Jej tłem jest stopień zajęcia ogólnej powierzchni przez daną uprawę i wydajność produkcji rolnej z ha, co oświetla regjonalne znaczenie danej uprawy oraz stopień jej intensyfikacji.

Dzięki znajomości konkretnie zlokalizowanych dat załadowania i wyładowania danego surowca zarysowują się wyraźnie obszar produkcji i konsumcji. Obciążenie szlaków kolejowych przewożonym towarem daje wgląd w komunikacyjno-transportowe znaczenie pewnych kierunków, oparte tem silniej na podstawach gospodarczych, że przeciwstawiono sobie przewozy, idące w odwrotnych kierunkach. Natężenie handlu, dające się pośrednio odczytać z obciążenia szlaków, opracowano odrębnie, umieszczając je w sygnaturach miejscowości, które podają przywóz i wywóz surowca, jakoteż produkowanych zeń fabrykatów. A zatem wielkość sygnatury jest symbolem obrotu handlowego. Niezależnie od powyższego, mimo że handel rzuca pewne światło na rozmieszczenie opartego na surowcu przemysłu, uwzględniono przemysł samoistnie. Sygnatury, lokalizujące jego występowanie, określają wysokość produkcji przemysłowej, urządzenia techniczne, ilość zatrudnionych robotników i t. d. Graficzne zobrazowanie handlu i transportu produktów przemysłowych nie różni się niczem od opisanego poprzednio sposobu.

Tego rodzaju ujęcie zagadnień geograficzno-gospodarczych nosi z natury rzeczy piętno monograficzne; ma zaś głębokie uzasadnienie w zależności pewnych gałęzi przemysłu od rodzimej produkcji surowca i w odkrywaniu harmonji gospodarczej badanego obszaru. Tą drogą trafniej ująć można współżycie obszarów, kładąc podwaliny pod ich socjologię.